

OP WEG NAAR HET GOEDE LEVEN

ANNIE HARTNETT

Vertaald door Els Franci-Ekeler

Voor Leora, mijn favoriete persoontje

Waarom we niet vliegen? Omdat je onderweg zoveel kunt beleven.

– Clark Griswold, *National Lampoon's Vacation*

Mond dicht en naar buiten kijken.

– Paul Hartnett Jr.,
elke keer dat we met de auto op vakantie gingen

PONDVILLE, MASSACHUSETTS

Voorjaar 2014

Deel 1

EEN OEROUDE WIJSHEID

1

Er was van alles mis in het verpleeghuis in Pondville, een stadje van niks in een uithoek van Massachusetts. Er zat een gat in het dak van de linkervleugel, als het regende sijpelde er water door de muren, de maaltijden hadden kraak noch smaak, het personeel werd onderbetaald en het verloop onder hen was dan ook hoog. Er stierven voortdurend mensen, maar dat was te verwachten in deze branche. Erger was dat Pancakes, de huiskat, opgekruld op het toetsenbord van dokter Gust lag toen hij vanochtend op kantoor kwam. ‘Ksst,’ siste dokter Gust, maar de kat gaf geen sjoege. ‘Ik ben zevenenvijftig,’ zei dokter Gust tegen Pancakes, die als therapiekat in een van de kamers van de bewoners zou moeten zitten om geaaid te worden. Dat was zijn taak. Om troost te bieden aan mensen voor wie het einde naderde.

Maar Pancakes was niet bezig troost te bieden aan de bejaarde bewoners, van wie sommigen erg ziek waren en niet lang meer te gaan hadden. In plaats daarvan was hij in het kantoor van dokter Gust en liet hij zich niet van het toetsenbord verjagen. Dokter Gust moest e-mails beantwoorden en nadenken over het budget. De laptop zoemde zachtjes en Pancakes spon mee. Misschien vindt hij dit daarom zo’n fijn plekje, dacht dokter Gust. Dat zal het zijn. ‘Ik ben zevenenvijftig,’ zei hij nogmaals. Dokter Gust was een kleine man met opvallend borstelige wenkbrauwen en een hoofd als een biljartbal. Aan een kettinkje om zijn hals droeg hij een hangertje met de afbeelding van de heilige Michaël, die hem moest beschermen.

Pancakes bleef spinnen. Er droop wat speeksel op het toetsenbord, want Pancakes kwijlde altijd als hij het naar zijn zin had. Dat

was de laatste druppel, wat dokter Gust betrof. Hij schoof zijn hand onder de buik van de kat en droeg hem het kantoor uit, met zijn armen gestrekt om het dier zo ver mogelijk bij zijn lichaam vandaan te houden. Hij liep naar de zitkamer, waar het knutseluurtje al was begonnen. Op de grote tafel lagen viltstiften, wasknijpers en koffiefilters, waarvan de bewoners vlinders moesten maken. Midden in de grote ruimte liet dokter Gust Pancakes vallen. 'Als-jeblijft,' zei hij tegen hem. 'Keuze genoeg.' Hij doelde daarmee op de bewoners, die allemaal boven de tachtig waren, maar Pancakes krom behendig tegen de boekenkast op en toen hij erbovenop zat, draaide hij zich om en siste.

'Het kan me niet schelen dat je boos bent.' Dokter Gust zette zijn handen in zijn zij. 'Ik ben net zo boos op jou.'

Dat was nu wel zo, maar dokter Gust was erg op Pancakes gesteld. Hij had hem eigenhandig gekozen uit de doos jonge poesjes die iemand bij de supermarkt had neergezet. Hij had van de kat een volwaardig personeelslid gemaakt en hem zelfs een paar keer uitgeroepen tot medewerker van de maand. Het enige probleem was dat hij hem niet in zijn kantoor wilde hebben, niet op zijn toetsenbord en zeker niet op zijn schoot, omdat Pancakes een uitzonderlijke gave had.

Het was Maribeth van de huishoudelijke dienst die dat had ontdekt. Zij was belast met afstoffen, dweilen en bedden verschoneren en het was haar opgevallen dat er in de kamer waar een bewoner was overleden, altijd veel oranje kattenhaar lag, meer dan in de andere kamers. Ze had dokter Gust hierop gewezen en hem verteld dat ze had gehoord dat er nog zo'n kat was, een therapiekat in een ziekenhuis in Rhode Island. Het was geen volslagen onbekend fenomeen.

'Interessant,' had dokter Gust gezegd en hij beloofde dat hij zich erin zou verdiepen. De volgende ochtend lag de kat op de borst van een patiënt die 's nachts bleek te zijn overleden. Vanaf dat moment hield dokter Gust de kat scherp in de gaten. Hij zag Pancakes naar de kamer van mevrouw Monty gaan. Drie dagen later was ze

dood. Vervolgens ging de kat naar de kamer van meneer Broomfield, een paar deuren verderop in de gang. Binnen een week was ook hij dood. Toen ging Pancakes naar boven, naar de hoekkamer van mevrouw Anderson, die twee weken later voorgoed haar ogen sloot. Daarna sliep Pancakes de uitzonderlijk lange tijd van drie maanden op het bed van een bewoonster, die het volgende sterfgeval in het tehuis zou zijn. Zo ging het maar door. Pancakes koos zijn patiënten zelf en het was altijd raak.

Dokter Gust raakte zo gefascineerd door het fenomeen dat hij de verslaggever van *The South Coast Daily Sun* liet komen. De kop van het artikel luidde: KAT IN VERPLEEGHUIS VOORSPELT DE DOOD, MAAR BIEDT TROOST IN LAATSTE DAGEN. Dokter Gust nam zich voor het in te lijsten en in zijn kantoor op te hangen.

Nadat het artikel was verschenen, was het echter gedaan met de rust in het verpleeghuis in Pondville. Tot nu toe waren alleen dokter Gust en een paar personeelsleden op de hoogte geweest van Pancakes' profetische gave. Na verschijning van het artikel waren de bewoners helemaal over hun toeren. De Dood bevond zich in hun midden, in de gedaante van een vierpotig oranje creatuur dat door de gangen sloop en steeds een nieuw slachtoffer koos. Een van de patiënten stierf omdat hij in paniek uit het raam sprong toen de kat zijn kamer in kwam.

'Doe de kat weg,' eisten de bewoners van het verpleeghuis.

'Doe de kat weg,' zeiden de zorgverleners bij de eerstvolgende vergadering.

Dokter Gust was echter geen man die zich zomaar van dieren ontheed. Hij wist dat asiëldieren als vullis werden behandeld. Hij had nog liever dat hem werd toegestaan een paar van de patiënten te euthanaseren. Hij wilde de kat niet wegdoen. Maar nu zat Pancakes steeds in zijn kantoor. Dokter Gust wilde nog niet dood. Hij was zevenenvijftig en onlangs gescheiden en hij deed het niet on aardig op de datingsites. Gisteren was hij uitgegaan met een eveneens onlangs gescheiden vrouw met wie het goed had geklikt. Ze hadden heerlijk gegeten bij Applebee's en daarna veel plezier gehad

bij dokter Gust thuis. Haar naam was Linda en ze hield van sm.

Op de dag dat dokter Gust Pancakes voor het eerst op zijn toetsenbord had aangetroffen, was hij onmiddellijk naar zijn huisarts gegaan, maar die had niets kunnen vinden. Bloeddruk was in orde. Geen verdachte knobbeltjes in zijn buik. Prostaat verkeerde in puike staat.

Dokter Gust deed een week lang dapper zijn best normaal te werken, maar elke ochtend lag die verdomde kat in zijn kantoor. Hij werd er bloednerveus van. Hij was jong. Niet oud in elk geval. Hij had nog zoveel om voor te leven. Uiteindelijk besloot hij dat er niets anders op zat: op vrijdag zette hij tijdens zijn lunchpauze Pancakes in de reismand en bracht hem naar het dierenasiel. Het vreselijke asiel aan Breaker Road, een zijstraat van Main Street, met de betonnen cellen.

‘Hij is pas twee en hij heet Pancakes,’ zei dokter Gust tegen de vrouw achter de balie. ‘Ik hoop dat hij een ander thuis zal vinden. Het is een lieve kat, maar hij is een... moordenaar.’

‘En als u hem nu eens een belletje omdeed?’ zei de vrouw, die als vrijwilligster in het asiel werkte, Alana heette en zelf zes katten had. ‘Met een belletje aan zijn halsband kan hij niet zo makkelijk vogeltjes doden. U kunt ook een huiskat van hem maken. Dat is ook lang niet gek.’

Dokter Gust wilde de vriendelijke vrouw geen tekst en uitleg geven. Hij wilde ook geen belletje voor de kat. Daarmee zou zijn probleem niet worden opgelost. Bedroefd schudde hij zijn hoofd. Hij zou niet van gedachten veranderen.

‘Hij zaait dood,’ zei hij tegen Alana.

‘Jammer.’ Alana schudde net zo bedroefd haar hoofd. ‘We zullen proberen een goed thuis voor hem te vinden. Misschien boft hij.’ Dat waren beladen woorden: *misschien* en *boft*.

De tranen zaten hem hoog, maar dokter Gust vermande zich. Ik ben een goed mens, zei hij in zichzelf. Ik werk met bejaarden. Ik ben een goed mens, bleef hij zichzelf vertellen toen hij wegreed bij het asiel om weer aan het werk te gaan.

Aan het eind van de middag rookte Alana achter haar balie een pijpje wiet. Ze gaf alle dieren brokjes, vulde de waterbakjes en sloot het asiel af. Pancakes genoot van zijn diner en begon toen aan het slot van zijn hok te werken. Dankzij zijn klauwen slaagde hij er vrij makkelijk in het te openen. Eenmaal vrij sprong hij via Alana's balie op de dossierkast. Alana had een raam op een kiertje gezet zodat de geur van de wiet 's nachts kon wegtrekken. En via dat raam verdween Pancakes.

Buiten sloeg Pancakes links af naar Main Street. Hij wandelde door het centrum van de stad, langs de stenen bibliotheek en de congregationalistische kerk met de witte toren. Ertegenover stond het gemeentehuis, dat in 1856 was gebouwd en nog altijd was bedekt met een dikke laag loodverf. Pancakes liep langs de atletiekclub, de slijterij, de wapenwinkel en de hopeloos verouderde brandweerkazerne. Hij slenterde langs de basisschool, een vierkant gebouw met veel ramen op een terrein dat grensde aan Assawompset Pond. Pondville dankte zijn naam aan het feit dat de stad vijf vijvers had, en Assawompset was daar een van. Assawompset is een woord van de Wampanoagstam en het betekent 'de plaats van de witte steen'.

Pancakes volgde de hoofdstraat tot hij het eind van de bebouwde kom bereikte, maar liep nog verder, langs de cranberryvijvers en de cranberrysapfabriek, en de herdenkingsplek voor een tiener die bijna vijftien jaar geleden in een van de cranberryvijvers was verdronken. Daar stond een stenen bankje, waarop soms een oude man bier zat te drinken, maar vanavond zat er niemand. Pancakes stopte even om aan de poten van het bankje te snuffelen. Hij was nu bij de stadsgrens, waar op een bord stond: U VERLAAT PONDVILLE, en eronder: PAS GOED OP UZELF! Pancakes had leren lezen van een van de patiënten in het verpleeghuis. Alberta Russet had hem de Russische grote meesters voorgelezen terwijl Pancakes gezellig bij haar op schoot lag. Jammer genoeg was ze gestorven voordat ze *Anna Karenina* uit had en daardoor was ze niet meer toegekomen aan het stuk over de trein.

Pancakes liep naar de andere kant van het bord. Daarop stond

WELKOM IN PONDVILLE. En in kleinere letters, geel op een witte achtergrond, als pis op sneeuw, het motto van de stad: HIER BENT U VEILIG.

Larie, dacht de kat, omdat hij er al heel wat nare dingen had zien gebeuren, terwijl hij pas tweeënhalp was. Niemand was veilig in Pondville, omdat je nergens veilig bent. Pancakes wist dat er gewelddaden waren gepleegd. Hij herinnerde zich dat de aanzet tot de oorlog van koning Philip in 1675 in Pondville had plaatsgevonden en die oorlog was een vreselijk bloedbad geweest. Alle katten bezitten oeroude wijsheid; het zijn de honden die met een heerlijk blanco lei worden geboren.

Maar dit is geen verhaal over katten en ook niet over honden. Het is een verhaal over de afschuwelijke dingen die mensen overkomen en over hoe mensen het nog aandurven kinderen te krijgen in een wereld waar rampen en verdoemenis overal op de loer liggen. Dus, nee, het is geen verhaal over een kat. Het is een verhaal dat begint met een kat en dat zich vanzelf ontwikkelt.